

TÜRKİYE CUMHURİYETİ
CUMHURBAŞKANLIĞI

Himayelerinde

TÜRK DÜNYASI
MÜHENDİSLİK, MİMARLIK
VE ŞEHİRCİLİK KURULTAYI

TÜRK DÜNYASI
MÜHENDİSLİK, MİMARLIK VE ŞEHİRCİLİK KURULTAYI
SONUÇ BİLDİRGESİ
2012 ANKARA

Türkiye Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Abdullah Gül ve Kazakistan Cumhuriyeti Cumhurbaşkanı Sayın Nursultan Nazarbayev'in katılımları ile 2010 yılında Kazakistan'ın başkenti Astana'da Türkiye Mühendisler ve Mimarlar Birliği'nin organizasyonunca gerçekleştirilen Türk Dünyası Mimarlık ve Şehircilik Kurultayının ardından bizatihi Cumhurbaşkanlarımızın talimatları ile Sonuç Bildirgesi hükmüne konan Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği'nin kuruluşu 01 Ağustos 2011 tarihi itibari ile tüzel kişiliğini kazanarak; 2012 Kurultayı Mimar Sinan Uluslararası Proje Olimpiyatları ile birlikte 15-18 Ekim 2012 tarihleri arasında Trabzon şehrinde gerçekleştirilmiştir. 2012 Kurultayı T.C. Cumhurbaşkanlığı Sayın Abdullah Gül'ün himayelerinde, T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı, Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği, Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY Genel Sekreterliği, İpekyolu Üniversiteler Birliği, Trabzon Valiliği ve Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanlığı'nın müşterek organizasyonlarında; 53 ülkeden 300'ü Bilim insanı ve 5000'in üzerinde mühendis, mimar, şehirci, kültür ve sanat temsilcileri ile bugüne kadar gerçekleştirilen en yoğun katılımlı bir bilimsel toplantısı olma özelliği ile tarihe bir kayıt olarak düşmüştür.

Mimar Sinan Uluslararası Proje Olimpiyatlarına mühendislik, mimarlık, şehircilik ve tasarım-fikir projeleri kategorileri olmak üzere 4 ayrı kategoride 2200 proje katılmış olup 380 proje çeyrek finalde 100 proje yarı finalde yarışmıştır. Söz konusu proje olimpiyatlarına 2009 yılından beri hazırlanılmakta olup çeyrek final değerlendirmeleri 4-5 Kasım 2009 tarihlerinde İstanbul'da, yarı final değerlendirmeleri 2-5 Kasım 2011 tarihlerinde Almatı'da, Final değerlendirmeleri 13-14 Ekim 2012 tarihlerinde Trabzon'da yapılmıştır. Mimar Sinan Uluslararası Proje Olimpiyatları Özel Ödülü Mimar Sinan ismine ithafen tarihe saygı özel ödülü olarak Trabzon'daki Zağnos Vadisi Kentsel Dönüşüm Projesine verilmesi uygun görülmüştür. Her kategoride 5'er projeye final, 1'er projeye mansiyon ve 1'er projeye de Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği özel ödülü verilmiştir. Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yönetim Kurulu, Türk Dünyası Mühendislik, Mimarlık ve Şehircilik Kurultayı Yürütme ve Bilim Kurullarının müşterek kararları ile toplantı sonrasında yapılan değerlendirmeler ışığında hazırlanan Sonuç Bildirgesi şöyledir:

1- 2010 Kurultayı Astana Sonuç Bildirgesi hükmünce, Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği'nden Türk Dünyası ve Akraba Toplulukları arasında müşterek mühendislik, mimarlık ve şehircilik değerlerinin bir standart haline getirilmesi istenmiştir. Bu standartların oluşturulması istikametinde Türk Dünyası ve Akraba Toplulukları'ndan şehircilik otoriteleri ve mühendislik ve mimarlık mesleğinde temayüz etmiş bilim insanları ile müşterek çalışmaların başlatılarak müteakip kurultaya kadar sonuçlandırılması çalışmaları devam etmektedir. Bu hedef doğrultusunda T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı Sayın Erdoğan Bayraktar Beyin başkanlığında ve kurultaya katılan katılımcı ülkelerin şehircilik bakanları ve şehircilik otoriteleri ile gerçekleştirilen Konsey toplantısında Türk Dünyası ve Akraba Toplulukları arasında Kimlikli ve Kişilikli Şehircilik standartlarının oluşturularak 2014 Kurultayına hazır hale getirilmesi ve 2012 Kurultayında olduğu gibi her kurultaylarla birlikte iki yılda bir Türk Dünyası ve Akraba Toplulukları Çevre ve Şehircilik Bakanları Konsey toplantıları yapılması tavsiye kararı alınmıştır.

2- 21. yüzyıla girerken özellikle Türk Dünyası şehirciliği alanında yapılan planlama çalışmalarında köklü değişikliklerin zorunlu hale geldiği günümüzde kentsel dönüşüm çalışmaları, yaşam ve mekân kalitesi yüksek, afetlere dirençli, iklime ve çevreye duyarlı, iyi hizmet sunan, toplumun tüm kesimlerinin ihtiyaçlarına cevap veren, sürdürülebilir, planlı ve çağdaş kentlere ulaşmak kurultayın en önemli

hedefleri arasında yer almaktadır. Türk Kültürüne saygılı, kimlikli ve kişilikli şehirlerle çevreye ve mekâna ilişkin politikalar oluşturma, yeni mevzuat düzenlemeleri yapma ve uygulamaların yürütülmesini temin etmek üzere düzenleyici, denetleyici, yönlendirici ve teşvik edici çalışmalar başlatılmalıdır. Bu hedefi yerine getirmek ve kentlerimizi çevre dostu, yaşanabilir Kimlikli ve Kişilikli Şehirlere dönüştürmek üzere Türk Dünyası şehircilik karakterlerine ve mimarlık çizgilerine uygun kentsel dönüşüm uygulamaları başlatılmalıdır.

3- Kurultay Yürütme Kurulu'nun almış olduğu prensip kararı gereği kurultayın yapıldığı bir önceki ülke ve kurultayın yapıldığı ülkeler arasında var olan dostluk, kardeşlik ve işbirliğinin geliştirilmesi amacı ile spor müsabakaları ve kardeş şehir anlaşmalarının gelenek haline getirilmesi tavsiye kararı alınmıştır. Bu hüküm gereğince Türkiye'den Trabzonspor ile Kazakistan'ın Okatar futbol kulüpleri arasında oynanan dostluk ve kardeşlik özel maçı yapılmıştır. Yine ilgili madde gereğince Türkiye Cumhuriyeti Trabzon ili Vakfıkebir ilçesi ile Kazakistan Cumhuriyeti Karaganda ili Osakarof ilçesi arasında kardeş şehir anlaşmaları ilan edilmiştir. Ayrıca Kurultay Yürütme Kurulu olarak Türklerin bilinen ilk alfabesi olan Orhun Alfabesi ile Göktürkler tarafından yazılmış Orhun Yazıtlarından Bilge Kağan Yazıtı birebir örneği yaptırılarak Trabzon şehrine hediye edilmiştir.

4- Kurultayın icra edildiği şehir olan Trabzon'un Fatih'in fethettiği, Yavuz'un yönettiği, Kanuni'nin doğduğu şehzadeler şehri olmasının yanında, Yavuz Sultan Selim'in annesi Dulkadiroğlu kızı olan Gülbahar Hatun'un Osmanlı Vakıflarının en büyükleri arasında büyük Vakıf olarak bilinen Vakfıkebir ilçesinin bu yönü ile gelecek nesillere tanıtılması amacı ile şehrin girişine Vakfıkebir vakıf senedi ile birlikte bir anıt ve anıt parkın yapılması istikametinde tavsiye kararı verilmiştir.

5- Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği teşkilatının Türk Dünyası ve Akraba Topluluklarında Genel Sekreterlik statüsünde resmi teşkilat haline dönüştürülmesi ve bu teşkilatlandırma çalışmalarına hız verilerek Türk Dünyası Şehircilik standartlarının oluşturulması istikametinde ortak çalışmalarının yapılmasına ve ilgili ülkelere resmi temasların başlatılması kararlaştırılmıştır. Ayrıca bu çalışmaların bilimsel ortamda desteklenmesi ve sürdürülebilirliğinin sağlanması amacıyla ihtiyaç duyulan ortak alfabenin oluşturulmasına, Türk Dünyası ve Akraba Toplulukları arasında mühendislik, mimarlık ve şehircilik alanında Türkiye Türkçesi ile eğitim veren Türk Dünyası Mühendislik, Mimarlık ve Şehircilik Üniversitesi'nin kurulmasına karar verilmiştir.

6- Türk Dünyası ve Akraba Topluluklarında var olan ve özellikle işgal altında bulunan Türk toprakları başta olmak üzere çeşitli nedenlerden dolayı yok olma tehlikesi ile karşı karşıya olan Mimarlık ve Şehircilik değerlerimizin damga niteliğindeki kültür varlıklarımızın bilimsel bir proje ile bölgedeki tarihi eserlerin envanterlerinin çıkartılıp restorasyonlarının

ve konservasyonlarının yapılması; kaybolma riski taşıyan arkeolojik ve etnografik malzemelerin toplanarak kapsamlı bölge müzelerinin oluşturulması kararı alınmıştır. Binlerce eser UNESCO Dünya İnsanlık Mirası Listesinde yer alması gerekirken ilgisizlik nedeni ile Dünya İnsanlık Mirası Listesine girememiştir. Bu eserlerin hak ettiği değeri alması ve Dünya İnsanlığına tanıtılması için gerekli girişimlerin başlatılması kararı alınmıştır.

7- Daha önceki Kurultaylarda alınan kararlarla Türk Dünyası'nın Ortak Atası Oğuz Kağan'ın bilinirliğinin artırılması için Oğuz Kağan Anıt ve Kültür Merkezi Projesi yapılmıştır. Bu istikamette hazırlanan proje bünyesinde; Anıt Heykel, Tarih ve Kültür Müzesi, Sergi Salonları, Sivil Toplum Kuruluşları'nın Ülke Temsilcilikleri, Misafirhaneler, Konferans Salonları ve bunlar gibi mekânlarla kendi kimliğimizi ve damgalarımızı taşıyan bu projenin, Türk Cumhuriyetleri'nin başkentlerinde yapılması önerilmiştir. Ayrıca yapılacak olan bu Kültür Merkezi bünyesinde Türk Dünyası ve Akraba Toplulukları'nda Dilde Fikirde İşde Birlik ortak paydasında faaliyet gösteren Sivil Toplum Kuruluşları ile müştereken kullanılması tavsiye kararı alınmıştır.

8- Her Kurultayda Türk-İslam Dünyası'nın manevi mimarlarının oturma isimlerinde atıfta bulunulduğu gibi Kurultayın yapıldığı şehrin veya bölgenin manevi mimarlarının yeniden hatırlanmalarına ve gelecek nesillere tanıtılmalarına vesile olması için isimlerinin şehrin önemli cadde, sokak, park ve kültür yapılarına verilmesi tavsiye edilmiştir. Trabzon'un manevi fatihi Ahi Evran Dede lakabı ile bilinen

Ebul Hasan Hakayiki Hz. başta olmak üzere Saçaklızade Kardeşler, Yahya Efendi gibi manevi şahsiyetlerin isimlerinin yaşatılması da bu kapsamda ele alınmalıdır. Ayrıca köklü geçmişimizden güçlü geleceğimize ışık tutacak bu nevi Ata miraslarımızın müteakip kurultaylarda yayın, anıt ve kitabe olarak simgeleştirilmesi kararı alınmıştır.

9- Kurultaylarla birlikte bir ilki olarak gerçekleştirilen Mimar Sinan Uluslararası Proje Olimpiyatlarının daha kapsamlı bir şekilde genişletilerek 4 yılda bir yapılmasına ve bu yönde gerekli duyuruların şimdiden yapılarak olimpiyat projeleri çeyrek final değerlendirilmelerinin 2015 yılı ilk yarısında, yarı final değerlendirmelerinin 2015 yılı ikinci yarısında ve final değerlendirmelerinin ise 2016 yılında kurultay ile birlikte sonuçlandırılmasına karar verilmiştir. 2014 Kurultayın Kırgızistan Cumhuriyeti'nin başkenti Bişkek şehrinde yapılmasına karar verilmiştir.

İş bu Türk Dünyası Mühendislik, Mimarlık ve Şehircilik Kurultayı Sonuç Bildirgesi; Dünya Kamuoyuna, UNUSECO'ya, ISESCO'ya, Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Ülke Temsilciliklerine ve Bildirgenin maddeleri gereğince ilgili kurum ve kuruluşlara gönderilmek üzere Türk Dünyası Mühendislik, Mimarlık ve Şehircilik Kurultayı Yürütme Kurulu üyeleri tarafından 25 nüsha olarak 30 Kasım 2012 tarihinde imzalanmıştır.

TÜRK DÜNYASI MÜHENDİSLİK, MİMARLIK VE ŞEHİRCİLİK KURULTAYI YÜRÜTME KURULU ÜYELERİ

Erdoğan BAYRAKTAR (Kurultay Onur Kurulu Başkanı) - T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanı

Dr. İlyas DEMİRCİ (Kurultay Yürütme Kurulu Başkanı) -Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Genel Başkanı

Prof. Dr. Düsen KASEİNOV (Kurultay Koordinatörü) - Uluslararası Türk Kültürü Teşkilatı TÜRKSOY Genel Sekreteri

Recep KIZILCIK (Kurultay Ev Sahibi) - T.C. Trabzon Valisi

Orhan Fevzi GÜMRÜKÇÜOĞLU (Kurultay Ev Sahibi) - Trabzon Büyükşehir Belediye Başkanı

Prof. Dr. Hikmet KOÇAK (Kurultay Bilim Kurulu Başkanı)
İpekyolu Üniversiteler Birliği Başkanı / Atatürk Üniversitesi Rektörü

Faruk Nafiz ÖZAK (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. Devlet Eski Bakanı / TBMM 22-24. Dönem Trabzon Milletvekili

Abdülkadir AKCAN (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. Bayındırlık ve İskan Eski Bakanı
TBMM 21-23. Dönem Afyon Milletvekili

Tülay SELAMOĞLU (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
TBMM Ankara Milletvekili

Muhammet BALTA (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. Çevre ve Şehircilik Bakan Yardımcısı

Ahmet Haluk KARABEL (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. Başbakanlık Toplu Konut İdaresi Başkanı

Mehmet Cahit TURHAN (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. Karayolları Genel Müdürü / Yollar Türk Milli Komitesi Başkanı

Mehmet Ali KAHRAMAN (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. Çevre ve Şehircilik Bakanlığı Mekansal Planlama Genel Müdürü

N. Ahmet KUŞHANOĞLU (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi

Hüseyin KARACA (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
T.C. TOKİ Emlak, Pazarlama İnşaat Proje Yönetimi Genel Müdürü

Hayrettin GÜNGÖR (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Türkiye Belediyeler Birliği Genel Sekreteri

İbrahim TERZİOĞLU (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Türk Dünyası Mühendisler ve Mimarlar Birliği Yönetim Kurulu Üyesi

Askar TURGANBAYEV (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Kazakistan Cumhuriyeti TÜRKSOY Ülke Temsilcisi

Ahat SALİHOV (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Başkurdistan Cumhuriyeti TÜRKSOY Ülke Temsilcisi

Güler FEDAİ (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Kuzey Kıbrıs Türk Cumhuriyeti TÜRKSOY Ülke Temsilcisi

Elçin GAFARLI (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Azerbaycan Cumhuriyeti TÜRKSOY Ülke Temsilcisi

Timur DEVLETOV (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Hakas Cumhuriyeti TÜRKSOY Ülke Temsilcisi

Lilia SATTAROVA (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Tataristan Cumhuriyeti TÜRKSOY Ülke Temsilcisi

Sebahattin BALCI (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
Kırgız Cumhuriyeti – Türkiye Manas Üniversitesi Rektörü

Sebahattin TÜZEMEN (Kurultay Yürütme Kurulu Üyesi)
İpekyolu Üniversiteler Birliği Koordinatörü / Atatürk Üniversitesi Rektör Yardımcısı

Gökhan ÖLMEZ (Kurultay Sekreteri)
CMS Kongre Yönetim Sistemleri Yönetim Kurulu Başkanı

Düzenleyen Kuruluşlar

